

пептръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 5.

Luni, 28. Januarie

1846.

ФИЛОСОФИЕ СОЧАЛЪ

despre edzkadia mѣmelor de famiilie

(Дпкеiere.)

Dar inima oiid партеа чеа маї повилъ а охлзи пз рѣтне дндоїалъ къ edzkadia маї мѣлт пе дѣса тревзе а съ дптемеїа. Кѣї дѣсъ се ва дпкредїнда ачеастъ edzcadie моралъ? D. Aimé-Martin пе о арагъ. „Дп оїе-каре famiilie, зїче ел, се аолъ о zeitate дпкъ некѣпоскѣтъ, а кѣреї нитере е пе вїрїтѣ шї възѣтатеаї неѣдѣршїтѣ; о zeitate каре трѣдце пѣ маї дїа вїада поастрѣ, пѣре алтѣ възкѣре дѣкѣтъ възкѣрїа поастрѣ, пїчї алтѣ ферїчїре, дѣкѣтъ ферїчїреа поастрѣ, шї кѣрїа тоатѣ пѣтереа дї вїне дела драгосте: ачеаста есте мѣта de famiilie.“ А оаче дар дїа оїе-каре famiilie зп центрѣ de чївїлїсадїе, а дпкредїнда ачеастѣ чївїлїсадїе дп мѣна оемеїї, ачеїдїї оїїнде мїстерїоасѣ, фантастїкѣ, дпдереаскѣ че Pѣсо вїсасе шї кѣрїїа дп преведереа са пептрѣ вїитор, ел дї дѣсемпасе импортапда соціалъ, іатѣ а доа парте шї дїпта скрїереї D. Aimé-Martin. Ачеастѣ idee е маї мѣлт дѣкѣтъ адеврѣатѣ, шї ел о девелопеазѣ de мїнѣне, шї о дптемеїазѣ пе фанте шї овсервадїї че ла идея поастрѣ стѣт петѣгѣдѣте. Кѣ

оемеа, зїче Sheridan, патѣра скрїе дп inima кѣрѣатѣлѣ! Дптрѣадеврѣ чїне алт ка оемеа есте дп старе съ прїчеапѣ сїмтїментеле, деликатецеле, жѣртѣїрїе, а кѣрор їсвор есте inima? Чїне алт дар пѣте ка дѣса съ ле десвоалте дп сѣлетѣл копїлѣлѣ? Бѣрѣатѣл кѣ преа пѣдїпѣ кѣлдѣрѣ ва дпвѣда пе копїл леїле-копїїїндеї, кѣчї есперїїнда лѣї іа доведїт кѣ мѣлте дїп ачесте леїї аѣ ефѣктѣрї неворочїте пептрѣ ачеїа че кред дптрѣпселе дп лѣтѣа стоїктѣ шї корѣптѣ дп каре трѣїт. Ел аневое ва їнспїра релїдїеа а кѣрїї кредїндѣ есте таре кѣлїтѣ дптрѣпсѣла de дндоеїле оептїчїстѣлѣ. Оемеїа дѣсъ ва дптрѣвїїнда тоате пѣтерїе сѣлетѣлѣ сѣл, шї маї кѣ сеатѣ ачел фертек дпдѣплекѣтор кѣ каре патѣра а дпзестрато, спре а їнспїра копїлѣлѣ ачеле леїї морале каре сѣпт есепда сѣлетѣлѣ сѣл. Дп време че алдїї дї вор десволта дпделедереа, еа дї ва кѣлїтїа inima, дї ва дптрїї копїїїнда шї о ва адѣче дп старе съ поатѣ вїрѣї дп лѣпїтеле дп каре їнтра-реа жѣпелѣї дп лѣтѣе о ва арѣїка. Маї painte de тоате дѣсъ тревзе съ авем мѣте каре съ прїчеапѣ мїсїа лор шї сѣ оїе дп старе а о дпмплїнї. D. Aimé-Martin а превѣзѣт ачеаста: ел дптрѣпїнде ре-

форма пѣтеі, ші апоі се апѣкъ д' а копіялѣи. Ачесте дѣвъ реформе сѣвршиндѣле, ел не асвѣрле не калеа зпеі чівілісаціі пѣвъ, а кѣрїі чїнсте о вор аѣа ѳе-meіле, шї каре есте мѣнітъ а сѣїшва сѣр-та неашѣлѣи оменеск.

Скїереа Длѣі Aimé-Martin есте лѣ-мінатѣ, дѣфокатѣ, плїпѣ де конвікціе. Еа аре тѣлте паціе сѣвлїме каре не адѣк а-шіпте не Рѣсо шї Bernadin de Saint-Pierre. Ної ам деосенїт маї къ сѣашѣ капетеле: Деспре акціе шї реакціе шї деспре віадѣ шї моарте. Дѣн канѣл деспре прогрес пасациѣл зрмѣтор есте вреднїк де дѣсемпат. „Не маї есте дѣдоїмѣл, зїче ел, къ тїпарїѣл періодїк домнеде дѣ лѣме; ел пѣне паціе фадѣ дѣ фадѣ, тоате се привеск шї се жѣдекъ.

Дар къ тоате ачестѣа пѣтеріле дѣ-векїте се ростооголеск не вѣгашеле лор челе адѣнчї; еле не дѣделег нїмїк дїа чеа че се трече; еле не вѣд къ ачест тїпар кѣрзїа не пот ошїне сѣрѣ пѣмаї ченсѣра, вѣмїле, дѣкїсорїле, полїдіа, оше-реазѣ, дѣ чѣастѣа че ворвеск реформа чеа маї пѣтернїкъ дїн вѣте а вѣлїтї пѣвъ а-кѣн лѣтеа; къ дїпта лѣї есте а сѣїшва тот; къ тот че пѣвъ акѣн се ѳѣчѣа дѣ дѣлѣперек, тревѣе сѣ се факѣ дѣ нїоа шаѣе; къ пѣтереа сїмвїторїлор скѣде, къ маїестатеа лор пїере: еї п'о вѣд; еї п'о адѣ; шї дѣ проастѣа лор трѣѣе, іатѣ'ї къ рѣдїкъ армате, къ се дѣкѣнцїѣр де сол-даці, къ чер спрїжїнѣл пѣтереї вѣстале, зїтѣнд прогресѣл гѣндїреї, шї ачел кѣвѣлїт грозав пропѣнціат дѣ нїжлокѣл трїзмѣ-лѣї зпїі маѣе попор: „Баїонетеле дѣгле-легѣтоаре!“

Ох! ѳїе-ка еї сѣ дѣделегѣт одаѣт!

револуціа че сѣ лѣкреазѣ есте невірїтѣ: есте маѣе ачѣа леѣе а патѣреї каре дѣче неашѣл оменеск кѣтре прогрес! Реції не вор маї пѣтеа сѣ факѣ не нїоаре а се дѣнѣоарче дїн калеа лор; еї не вор пѣтеа опрї історїа да се дѣмплїнї. Дар ачѣа-стѣ мїшкарѣ че еї не пот вїрзї, есте дѣ-къ времѣа д'а о дїрїѣе. Че есте прїмеж-дїос дѣ жѣрпале? рѣтѣчїреа. Дѣмвѣдаці дѣр паціе а кѣноаѣе адевѣрѣл; оппѣнеці пѣтереа сѣѳлетѣлї ла мїнчїзпїле дѣделе-дерїї; десволтаці мѣзѣрѣл ѳрѣмосѣлї, дре-птѣлї, чїнстїтѣлї, каре сѣлїт кїар есенда отѣлї. Іатѣ сѣѳлетѣ че поноарѣле вор сѣ ле даці; еле л'аѣ прїїмїт дѣла черїѣ, шї лецївїторїї с'аѣ мѣнчїт алстїнѣе. Тоці с'аѣ сїлїт сѣ чїзпѣаскѣ не ом, даціне не отѣл комплект. Реції авсолѣці пѣн сїѣв-ранда лор дѣ нецїїндѣ шї мїнчїзлѣ. Реції попѣларї дѣшї аѳлѣ сѣѣпарѣа лор дѣ шїп-дѣ шї дѣ адевѣр.“

О сїѣвѣрѣ ошсерваціе авем сѣ маї ѳа-чѣм авѣпра скїереї D. Aimé-Martin. Дѣн канѣл: Деспре пѣдеждїле віїторѣлї, ел се плакѣ а крѣде къ нордѣл есте мѣ-нїт а копрїаде шї а чівїліса оріентѣл. А-чѣастѣ доктрїнѣа ѳаталїстѣ конѣразїче ла тоате челеламте ідеї але D. Aimé-Martin. Дѣн конѣра Длѣї дар, ної кредем, къ вре-мїле конкѣїстѣелор а трекѣт, къ дѣхѣл кон-кѣїстѣї доарте къ Наполеон дѣ торѣнѣ-тѣл сѣѣ шї къ нїмїк пѣ'л ва маї дѣдѣпта, къ пѣдеждеа чівїлісаціеї поноарелор есте дѣ конѣнїкаціа ідеїлор, каре ва венї дїн конѣнїкаціа паціїлор че дѣлеспїрїле шї ре-лаціїле комерціале вор адѣче. Ачї vedem ної мѣлѣтїнда Оріентѣлї. — Пентрѣ а-чѣеа не плаче а профѣса къ Длѣї кредїн-да че о вѣдеде дѣтр'ачелаш кан: „Славѣ

Domnului, zice el, ideile de popoare alese, de popoare oscundite pier din Europa. Autoritatea kalmazrului аз mai face religia, vna plzchere пз mai face politica. O radiu universal се amestекъ дп тоте. Ача еспресие влгаръ къ гласкя попорълт есте гласкя лт Dsmnezei, с'аь причепт де чеї дпделепці. Еї аь сипціт къ спре а скоате ла мтмпнъ адевърл, маї впе есте а дивъца попоареле, декът а се рга de чеї патерпичі. Ведеді че скіпваре а съвт дп лтме дбъ треї прінчіптрї евангеліче възте дп дптъпларе дп тлдіме. Шартя французь, descopindarea петрввторіей къ ромі, emanципація Амеріці, прьотвпнда Гречіей, ера дп opinia попоарелор пль а пз іотра дп сокотеала прінцілор.

Аша дар ла понціюда пълікъ, лтмпнатъ пріо евангеліе ші леціле патреї, трепе съ апелът. Дптр'нса се афл ферічатая пеамълт оменек, ші веакъ че се варде ва vedea eshind дптр'нса чівілісація Індіей ші а Африей, тлтъвпнда Оріентълт, descopindarea кастелор, emanципація попарелор ші лвертата епіверсълт.

Ачааста еоте карта къ каре D. Negulici а дпавдіт лівратъра поатръ.

N. Бълческѣ.

T I C M A N A.

(Дпкеіере.)

Іатъ чеа маї веке ші маї търеадъ дп тоате тлпъстїрїле де песте Олт. Дпчептъ де Радъ II. Басарав, ла 1366, еа се съврши де оїл съъ Дан, ші тлтъ

маї тързіѣ се префкъ de Neagoe Басарав, дп semn de рекупоцінцъ къ 'ші а гъсїт аколо скъпареа кънд съ афла gonit de Радъ чел таре, петрѣ гъдвїреа че дідесе съпталї Ніфон. Дар прїетепъл влї сѣпнт, реліціоскя ші влпндъл Neagoe, п'авеа тревпнцъ де ачаестъ непорочїре ка съ дпюіаскъ вісерічі. Орї кзм ва фї, ел а стат влп дп прїнці чеї маї влї; дар вїртвділе лтї аь перїт къ джисъл, ші п'аь адєпїчі вп вїне статорпїк ла пація дп каре аь стрълчїт. Атът есте де адевърат къ, калїтвділе персонале, пз пот адъче пїчі вп олоос temelnic, кънд тоате лскърїле се дптемеез пе воїндъ, іар пз пе леці. „Кънд Маркъ Авреліе тпрі, зїче Шатоврїан, Romani съ readъчїрѣ дп релїле пъравтрї, къ о асфел де дпфокаре, дпкът іар фї лзат чїнева де оament каре 'ші аь довпндїт де кърънд лївертата; еї дпсъ пз скъпасеръ декът де вїртвділе челор дп врпъ стлпънїторї.“

Ка съ зїдеаскъ Ticmana, Радъ II. авъ тревпнцъ съ ретезе о парте дп мзоте. Анезатъ ла о дплдіме ка де 100 пїчоаре; апъратъ дп фадъ де о търеадъ стлпкъ че се плеакъ д'асвпрї; оволтъ де зїдрї векі каре се дптїнд пе тарцінеа пръпъстїї, ші дпкорвнатъ де тврвтрї; ачаестъ зїдрїе прївїтъ дп вале, сеамъпъ влп дп ачеле палатърї дп веакъ де мїжлок, зна дп ачеле четгдвї Феодале, дп каре варонї ші кавалерї дпфрвпта птареа авсолътъ, авсолвді еї дпсвшї дп пропрїетгділе лор.

Дп стлпка де каре поменїрът, ші каре се дпалдъ дпгрозїтоаре ла спателе зїдрїлор, есте о тлпкъ тръ адлпкъ, вп фел де пещеръ, дп каре е вп ізвор, че

трече не сѣт пѣтѣт prin къртеа тѣ-
пѣстїреї, се арѣкѣ din дѣлѣдїме ка зп
торент, шї дѣпрѣвѣндѣсѣ кѣ рѣжл Tis-
mani че кърде дѣ вале, formez дѣпрѣв-
пѣ о гѣрлїцѣ, че шерпѣеде дѣтре дѣбѣ
шѣрѣрї de тѣдї шї сѣ pierde дѣ de-
пѣртаре.

Тот дѣ ачеаш стѣкѣ, д'асѣпра Пе-
щерї, ла о дѣлѣдїме ка de 30 пїчоаре,
есте о viznie адѣкѣ, кїліе немѣрїтоаре
а сѣжнтѣлї Nikodim, каре се аѣла Iгѣmen
ал Tismani. Кѣлѣгѣрї шї лѣкѣиторї de prin
прежѣр, ворѣск тѣлге деспре мїазнеле
ачелї сѣжнт; шї негрешїт трѣвѣ сѣ фї
ѣкѣт de време че пѣтеа сѣ лѣкѣїасѣ
аша de сѣс, не зп пѣрете de пїатрѣ, фѣ-
рѣ сѣ айѣ арїпї. Шї сїнгѣр кѣлѣгѣр, зп
тѣпѣр фрате, с'а депрїнс сѣ се сѣе аколо.
Д'ам вѣзѣт дѣшїне акѣдѣндѣсѣ de пїа-
трѣ кѣ зпгїїле, ка о пїсїкѣ сѣлѣватѣкѣ, ин-
трѣнд дѣ кїліе шї скодѣнд чѣвѣшѣ din
ватра сѣжнтѣлї. Чѣїлалдї кѣлѣгѣрї маї
дѣделендї, шї маї пѣдїн ївїторї de слава
череасѣкѣ, сѣ тѣрѣїасѣк а чїнстї не сѣжн-
тѣл дѣ вїсерїкѣ, знде дѣшї аре кѣшчїгѣл,
кѣчї трѣпѣл с'а ѣкѣт пѣвѣзѣт дѣтр'о
поапте, дѣпѣ че о веденїе амерїндѣтоаре
а дѣдаторат не Iгѣmen сѣ тѣе децѣтѣл
сѣжнтѣлї, ка сѣ рѣтѣе дрепт сѣвевїр
вїсерїчї. Аїчї сѣ пѣстрѣазѣ асѣменеа крѣ-
чѣа de фѣр а сѣжнтѣлї, хайна кѣ каре а
трекѣт одатѣ prin фок, шї зп патрахїр de
о стоѣ вогатѣ, че сѣ зїче а фї дѣрѣїт
de Mateїаш країлѣ Шгарїеї.

Дѣ ачеасѣ тѣлѣстїре сѣ адѣла ла
1820 вїтежї пандѣрї аї Mexedїнѣлї, сѣпт
сѣгагѣрїме лѣї Тѣдор Владїмїресѣл, от
тѣрѣїнїт шї крѣд, дар а кѣрѣїа дѣтре-
прїндере дѣаїнтѣ кѣ зп нас лївертатеа по-

лїтїкѣ, дѣпѣ кѣт сѣ зрѣеазѣ прѣтѣїnde-
неа, зnde оаменї сѣпт сїлїдї а интра вре-
мелнїчѣеде дѣ independenца патѣралѣ: сѣ-
пѣїндѣсѣ не зрѣтѣ ла леѣї, еї пѣстрѣз пѣн-
трѣ totdeазна поменїреа словозенї лор.

Дѣ време кѣнд не дѣделетнїчѣам а
vizita вїсерїка, шї прївїам тоате амѣрѣн-
тѣрїле кѣ ачел интерес че'л деѣеаптѣ зп
monument исторїк, de каре тѣлѣт време
аї азїїт ворѣїнд, вѣзѣрѣм вїїнд кѣтре пої
зп вѣтрѣн, de талїе скѣртѣ, кѣ окї кѣѣн-
дадї дѣ кап, дар вїї шї ворѣїторї. Ел не
спѣсе кѣ есте фїѣ ал дѣпѣратѣлї Аме-
рїчї; не арѣтѣ кѣтева декорадїї de хѣр-
тїе, шї не дѣтрѣвѣ че фаче дѣпѣратѣл
Марокѣлї; de а рѣспѣнс ла скрїсорїле че
ї с'аѣ адресат de дѣпѣсѣл, шї de арѣ de гѣнд
сѣ декларе рѣсвоїѣ. Дї рѣспѣнсѣрѣм кѣ
тоате мерг вїне, кѣ дѣпѣратѣл і сѣ дѣ-
вїпѣ кѣ плекѣчїїне, шї дѣ рѣгарѣм сѣ
не спѣе de кѣнд есте фїѣ de дѣпѣрат.
„Din времеа лѣї Канѣдїстрїа, не рѣспѣнсе;
ла шоартеа лѣї тѣ аѣлам дѣ вїсерїкѣ, шї
тоатѣ Грѣчїа с'а скѣлат сѣ тѣ пѣе не трон;
дар п'ам прїїмїт.“ Ачест пѣвѣп есте зпѣл
dїн чеї маї фѣрїчїдї че ам вѣзѣт вреодатѣ:
ел дїне о кореспонденѣї идеалѣ кѣ тодї
стѣпѣнїторї Езропї, каре аѣ сѣ порѣеасѣкѣ
кѣрѣнд зп рѣсвоїѣ овїдѣск пѣнтрѣ дрептѣ-
рїле лѣї.

Дѣndemnadї de вѣнї пѣрїндї, пої пле-
карѣм сѣ визїтѣм зп метох ал тѣлѣстїрї,
zїdїт не тѣпте, спре мїазѣ поапте, ла о
дѣлѣдїме деосевїтѣ. Ел есте ѣкѣт de
сѣжнтѣл Nikodim, шї атѣт de мїк, дѣкѣт
авїа чїнчї с'аѣ шпсе оаменї пот дѣкѣїїеа
дѣ лѣзптрѣ. Пѣрїндї de аколо не спѣсе-
рѣ кѣ дѣпѣсѣл ачѣшїї zїdїрї, ла о депѣр-
таре ка de трѣї чѣасѣрї, не крѣдетѣл чѣл

маї дналт ал мѣтелѣ, есте о алтѣ вѣсерикѣ фѣкѣтъ де ачелаш сѣжнт, каре слѣжа дн ачелаші зі ла кѣте треле вѣсеричіле; днтреприндере кам аневое, ші почѣз зіче песте пѣтінцѣ пентрѣ зп ом каре пѣ ар ої сѣжнт. Кѣ тоатѣ рѣвна че авеам а пѣ трече нѣмѣк кѣ ведереа, дар асѣдатѣ времеа саѣ маї вѣне кѣражѣл не ліпсі, ші не днторсерѣм іарѣш ла тѣпѣстѣре, знде не одіхнѣрѣм пѣдін дн фоішорѣл че дѣ асѣпра прѣпѣстїі дн фаца дрѣмѣлѣі.

Сеара днчепѣсе а да обіектелор о колорѣ фантастикѣ, дар дн фаца поастрѣ, спре рѣсѣрїт о лѣмїнѣ рошатїкѣ вестеа апропїереа лѣпї. Песте пѣдін възвѣрѣм лікѣрїнд ка о стеа депѣртатѣ, ка о фѣвліе, каре сѣ апрїнсе дн деаса днѣзнічїме а копачїлор че аконер мѣтелеле. Апої зп глов рѣвїнос сѣ възѣ легѣпжандѣсе п'днтрѣ фѣрѣзеле десѣкѣте де вѣжнт, ші днпѣлджандѣсѣ пѣдїн, арѣнкѣ о разѣ піезїшѣ не рѣмѣшїдееле зпѣї зідїрї че се веде не воастѣ; апої деодатѣ арѣтжандѣсѣ д'асѣпра щѣжарїлор чѣлор маї дналдї, ка не зп пїедестал де вердеацѣ, лѣмїнѣ пѣщѣра сѣжнтѣлѣі, тѣрѣтрїме тѣпѣстѣреї, потечеле таїнїче ші стѣнчеле дїн фацѣ, дн време че о парте а пѣдѣреї рѣмѣсѣ дн зпвѣрѣ, фѣчѣа сѣ се азѣ зп бет фїорос, асѣменеа кѣ звїерѣтѣл депѣртат ал хїарелор сѣлватїче.

Ам възѣт де тѣлте орї рѣсѣрїнд шї апзїнд лѣпа, дар нїчї одатѣ ачѣа прївелѣще не зп мїа фѣкѣт атѣта імпресїе. Тѣчерѣа ачѣшїї четѣдї знде рѣсѣзна одатѣ згомотѣл артелор; днтрїндереа пѣсѣтїїлѣї; сїнгѣратѣка лѣпѣ че се днѣлѣца меланхолїкѣ не вѣжнїїле Черѣлѣї, мї се пѣрѣа а днота дн атмосферѣ, ка зп фапал арѣп-

кат не пѣтѣрѣдїнїрѣа Очеапѣлѣї; тоате, змплеа ініма де меланхолїе, шї дешѣпта ідеа зпѣї вїедї пѣтрекѣте дн сїнгѣрѣтате, дн сѣжнтѣ патѣреї.

Не ла мїезѣл попдїї, плекарѣм дела Тїсманѣ, фѣрѣ а не лѣа зіоа възѣ дела пѣрїндї, каре гѣста дн чѣасѣл ачѣла фѣрїчїрѣа сомпѣлѣї, шї дндрѣптарѣм калеа поастрѣ спре тѣрѣл лѣї Север.

Гр. Александрескѣ.

КОШЕ ДѢПѢ ТЕСТАМЕНТЪЛ ЛѢї НИКОЛАЕ СІМ. *)

Спре вечнїка тѣрїре а преасф. Треїмї. Амін.

Днвїнс фїїнд деспре ачѣеа, вѣмѣ тѣмеїл чѣл маї сїгѣр, а фѣрїчїреї фїѣщѣкѣрїї падїї е възпа вѣщѣре, шї кѣпоскѣнд кѣт е де рѣмѣсѣ падїа поастрѣ днтр'ачѣастѣ парте де алте падїї а днѣлѣдѣтѣлѣї троп а Австрїеї, ам хотѣрѣжт прїп тестамент дїн 16. Маїз анѣл ачѣста фѣкѣт, прѣкѣт алѣтѣрата ачї 1/2. парїе а тестаментѣлѣї аратѣ, кѣ тоатѣ авѣреа теа дѣпѣ тортеї, неавѣнд вѣмѣторї, сѣ се деа дн прѣц, шї днтѣмеїндѣсе зп капїтал сѣ се депѣла шѣрїтѣл капїтѣл де леѣеа грѣчѣаскѣ зпїтѣ а вѣсерїчїї катедрале дїн Блаж дн кїп де вечнїкѣ фѣндацїе націоналѣ а падїеї ромѣнѣшїї, воїнд дѣпѣ зрѣмѣтѣре кондїдїї а се пѣстра шїї адїнїстра:

*) Дн врео дѣз треї рѣндѣрї с'аѣ ворѣт дн Газетѣ деспре ачѣст тестамент а лѣї N. Сїм, каре аѣ фост де пащѣре трансплѣван. Се а-олѣ де кѣвїїнцѣ а се пѣвлїка шї тестѣл клар. Ped.

1. Din vremea lui care tîr. capitala va primi capitala mai sîc pîmit, dîdatъ се ва дигрижі, ка се'л ашезе ла локъри къ секъритате пе лъпгъ прочент леџивіт.

2. Dorînd ка фолосъл въпеі креџереі маі къ сеатъ дитре ромъніі сътені съ се дитîндъ, спре каре сфършіт пеапъратъ тревъндъ къпоск а фі, ка тîпъріреа кърдімор дп лімба національ, кърпінзетоаре де опі че щîндъ че ар фолосі ромънімор, пе кът с'ар пџтеа съ се вшърезе, пентръ ачеза хотъреск, ка съта интересълі, че ва адъче ачест капитал пе тот апъл, съ се диторкъ спре тîпърітъл кърдімор, каре тîр. капитал ле ва жъдека де фолосатът пентръ кълтџра лімбіі ромънеџі, кареі характеръл наџіеі кът ші пентръ въпа креџере саџ лътінареа наџіеі, де опі каріі авторі фъръ де нічі о деосевіре а релиџіеі компъсе, каріі л'ар фі дп старе къ а саме келтзелі саџ пріо калеа пренъмераџіеі але пџтеа тîпърі, — лъндъсе дп осевітъ прівіндъ: ка пентръ дитрџџчереа літерелор стръмошеџі, кърділе челе къ літере латіно-стръмошеџі скрісе се айв дитџіетате де а се тîпърі.

3. Dîntre кърділе къ келтџіала ачешіі фъндаџіі тîпъріте, саџ ші кътпърате, каре се вор жъдека а фі де ліпсъ пентръ сколі, къте се вор пџтеа пе сеата челор маі сармане сколі сътеџі дп дар съ се дппартъ, еаръ дп преџъл, че дп вîндереа челорамалте есетпларе се ва стріџе, каре тотдеаџпа тîр. капитал дп ва тîрџіні, че ваші парте потривітъ дп кіп де дар авторълі, пентръ лъкръ ші пентръ де а да маі mare дндетп де а скріе, съ се дее, адъогъндъсе партеа каре ва дитрече дп преџъл кърдімор ла фъндаџіе.

4. De кътва спре кърді аша фолосі-тоаре пџ с'ар пџтеа дитревъндъ тоатъ съ-та интересълі пе тот апъл, се ва пџтеа спрїжіні ші о редакџіе де фіі пџвліче дп лімба ромънеаскъ, преџът челе де акът дп Брашов сънт дитокміте, дъпъ кът тîр. капитал ва жъдека.

5. Фîндкъ веке дорîндъ ам авџт, ка спре рџдікареа тпџі інстїтет пентръ креџереа фетїделор ромъне съ'мі пџстрез тоатъ авереа, кърора дъндъсе дпвџџъ-тџрі дп лімба наџіеі съ'ші капете кълтџръ потривітъ къ а лор кетаре, ка съ фіе таме въпе, щîнд къткъ тамеле сънт чеі дитълі ші фїредіі крескъторі а пџскъџімор съі, ші пџмаі пентръ пеажџіџереа капіталълі де а пџтеа аша тп інстїтет а рџдіка, спре маі сџс атінсъл сфършіт тіам тîр-џініт къџетъл, — де кътва къ време с'ар афла вреџп фъкъторіџ де вїне, кареле се воаскъ аша тп інстїтет де креџере а дп-темеіа, съ се дптоаркъ ші ачеастъ а теа фъндаџіе спре ачелаш сфършіт; еар де пџ ва фі съ се дптемеџе аша тп інстїтет нічі кънд, пе къпоскъндъсе маі тълт де ліпсъ де а се тîпърі кърді, дп въпа вое ва фі а тîр. капитал фъндаџіеа ачеастъ опі кънд спре алт маі mare фолос че се ва къпџџе, дпсъ пџмаі пентръ класа ромънімор челор маі де жос, а о дптоарче.

6. Мъкаркъ пџміта фъндаџіе ка о про-прїетате сїпџръ а наџіеі ромънеџіі воеск а се пріві, чі пентръ ачеза тîр. капитал ла пїмені алтъл декът епїскопъліі діечесіі Фъџрашълі, кърві раџіле дп тот апъл ле ва аџерне, къ dare де сеатъ ші респон-савілітате ва фі дпсърџінат.

Каре спре маі mare ші вечнікъ стъ-

торпичіе къ съвскріеа пѣтелѣ ші пѣне-
реа печетѣлѣ ле дитѣреск.

Арад, 16. Маѣ 1839.

(Л. П.)

Ніколае Сім т. с.

Кр. пенс. Тирт. офф. ші алес
четѣдеан дн Арад.

В О Е Р И Т Ъ Л.

Тот гъндѣам къте одатъ
Къш о съ тѣ воереск,
Кънд дін мамъ ші дін татъ
Сълт дін неамъ чѣовѣпеск.
Пѣпгѣлѣа съ тѣаскъ!
Мѣте фаче еа кънд ва!
Ші ла тѣапта воерескъ
Пе дѣрап доате 'пѣлѣа.
Къчѣ еѣ астѣзі пѣ с' чован,
Сълт воер, ші пѣ дѣрап.

Фѣр' а ші чѣтѣ саѣ скріе
Нічѣ одат' амѣ ѳі крѣзѣт,
К' зп ом прост пѣтеа съ ѳіе
Дитѣре оамѣні взпоскът.
Дар акѣма ші 'п гѣноае
Деї къта воерѣ гѣсецѣ:
Еї рѣсарѣ на тошоноае,
Нічѣ гъндецѣі кънд те тѣрецѣі
Къ чѣі зіче зп чован:
Сълт воер, ші пѣ дѣрап.

Зѣде ѳ тата съ мѣ вадѣ,
Пѣкат къ'л ам дѣгронат!
Акѣм п'ар маї авеа сѣадѣ
Пѣптрѣ чѣсла дела сат.
Къ декретѣл воеріеі
Еѣ пе паспичѣ пот сѣі бат,
Къчѣ аз актѣл мѣпеміеі
Тѣапта теа ам дѣлѣдат.

Къчѣ ведѣцѣ: еѣ, зп чован
Сълт воер, ші пѣ дѣрап.

Дацимѣ чѣпсте, къчѣ се вѣде
Пе воерѣ съ респектаді.

Ла декретѣл мѣѣ се маде
Тоцѣ чѣі процѣ сѣ въ 'пкіацѣ.
Еѣ сълт новѣл, ші пот дреде
Орѣ че тѣравѣ дн дѣван;
Ам ші дрептѣл дѣ а адеде
Дѣпѣтат лѣ зп гоготан.

Ама фаче зп чован
Че ѳ воер, ші пѣ дѣрап.

Де партіде . . че зпѣ пасѣ?
Зѣде орѣ зічѣ аколо сълт,
Пѣптрѣ ва съ шед ла маѣ
Къ міністрѣ ла къвѣнт.
Чѣне вреа ка мѣнѣ а фаче,
Віе вража ка сѣі спѣл.
Рѣдецѣ, рѣдецѣ кът въ плаче:
Сълт воер, пѣ сълт пѣвѣл.
Да, да, да, воер чован!
Нѣ маї сълт маї мѣлт дѣрап.

Г. Сіон.

DIN ARXIVA ALBINEI.

(Вртаре.)

Л.

Лан. Ън лан де грѣѣ. L'lanos (rlanum)
спаніол. О дѣтїадеде де къмпіе пѣ-
мїтѣ дн Амерїка L'lanos, Rambas ші
Наване.

Лѣвѣреде: лѣпчереде, кънд се дѣвѣлеазѣ
мѣпкънд фѣрѣ аї ѳі а мѣка.

Лѣвѣр, (словод) ла гѣрѣ, libet.

Лѣшѣ. Сѣ прїндѣ лѣшѣ: сѣ спїонезе.

Лѣвеле: ворве, loquelae.

Лѣї лѣїтѣ, а петезі, полѣї, лѣїт, полѣїт.

М,

Маїагѣ (maliago). Аре маїагѣрѣ: мара-
фетѣрѣ, (ла фетѣї) капрїдії.

Мѣдѣреде, moderate. А се мѣдѣрѣ, мо-
дера, къмпѣта.

Мереѣ (овлѣ). Лемне мерее; фатъ мереіе: рогофее.

Мѣсече. Се мѣсече гѣаца: се адѣпъ дп масъ, massa.

Містиче: ворвеще дпчет, дп таіпъ, *μυστικῶς*, че містикѣ, секретѣ аведі?

Мігъеск сеаѣ мігънеск. Дпгъім, дпкърк; атъп лѣкръл; *muginor*.

Мѣтръсі, а: а грѣтѣді. Се мѣтръсеаскѣ дерпа дп цѣрѣл попъшоѣлѣі, *meta*, *mettere*.

Месер, месеріе дп Молдова се зіче се-реакъл, сѣрѣчіе. Дечі рѣѣ с'аѣ лѣат а се зіче месеріе професіе, кѣчї дп атаре сепсѣ се зіче месеріе дела *mes-tiere*. — Асѣел де аватерї дела *ade-vърата семніфикаціе аѣ фѣкѣт къртърарїї пострї маї тѣлте, шї кѣ оказїа edїcieї лексікографѣ, п'ар фї де нефолос а се крїтіка шї а се дндрепта.*)*

Мескїв-е, (стѣжкїніѣ).

Мѣрша сеаѣ *Merza* (*merda*). Мѣршала сеаѣ Мерзала. Сѣ се кѣреде де пе вас тоатъ мѣршала, некѣрѣдіа, спѣрѣл.

N.

Nineripe. Desmerdare. Ninnare.

O.

От-мѣнѣѣ. *Aυθροκοφάγος*.

*) Ар фї тімпѣл одатъ шї ла ачѣаста. Шїї аѣ скрїе ла дпченѣт аша орї аша; трекѣрѣанї, пѣвлїкѣл парте маре с'аѣ *dedat*; скрїїторїї зрѣашї знїї мѣймѣдїрѣ орвеще, алдїї скрїсерѣ рѣѣ пѣмаї кѣ скоп де а кѣрѣа кѣтѣва пе чїтіторї, шї — *video meliora, proboque, deteriora sequor*.

Ped. σοίεί.

Π.

Пѣрѣдѣеск, пѣрѣсеск, *παράδεισος*

Петреалъ; лок де о петреалъ.

Прїмаре: кале прїмаре; чеа зпѣѣва кале че фак. кѣсѣторїдії; *primaria*.

Прѣстїе, прѣжїні пѣсе деасѣпра шѣреї де фѣл: *persto, praesto*.

Пѣрав, їѣте, *πυρος*.

Прїапъ; вакъ прїапъ (вѣлдатъ).

Пончїѣ (*pente*). Лок пѣлѣат.

Палѣте, палавре, врашоаве, ворѣе.

Паладондръ, фемее пѣелїкѣ, пїтоапъ сеаѣ пѣтапъ, *palatialis*.

Прозор. Прозорѣл С. Георгїе; ажѣпѣл шї тімпѣл *diminudeї*, (*prohoga*, *προεορτία*), зіоа дпайнѣа зпѣї сѣрѣѣторї (дпайнѣте прѣзнѣре); кѣчї ажѣпѣл ва сѣ зіѣѣ постѣл, шї пентрѣ кѣ ла дпченѣт ажѣпѣа (постїа) крѣщїнії зіоа ачѣастъ проеортїкѣ, с'аѣ лѣат дп дпдѣмесѣл прозорѣлї.

Палтарѣ де шїндїлъ, о вѣкатъ де анопѣремѣнт, *pala*.

Парїпъ; кал, парїпѣ (походнїк) *pariprus*, *παριπρος*.

Предедїт; сѣѣрѣмат, стрїкат (ом), *perdo*.

Покндїк сеаѣ покндїкѣ: *ponendikѣ* скѣрт шї грос, (*rosso*).

Прессїн, кѣреоа че дїне самарѣл сеаѣ шеоа к' зп моелїк сеаѣ вѣтѣ *dinainte*, *praesinus*.

Подїпъ шї падїпъ, зп лок план пе о дп пѣлѣѣтѣрѣ; *pateo*.

Пѣпъ, пѣпѣшъ, *pura*.

Престѣ, деодатъ, фѣрѣ де шїре, *praesto*.

(Ва зрѣа.)